

Houston Có gì lạ không anh ?

Người Houston

Sau khi cúp điện thoại với ông chủ nhiệm 7ND, tôi mới thấy là mình đại dốt nghe lời ông Long hứa sẽ viết một bài về Houston. Thành thực mà nói Houston không có nhiều phong cảnh trữ tình như bên Cali, tuy nhiên Houston, như lời Long nói, cũng có những đặc sắc riêng đáng nói. Câu nói của Long làm tôi nhớ hồi đi học ở Sài Gòn, trường tôi ở ngay bên sông ? thú mà hiếm khi tôi vào sông thú lại cứ đi đâu đâu. Trong khi đó, học sinh các trường khác coi sông thú là một thiên đường, các cô các cậu hay cúp cua tà tà dạo chơi trong sông thú. Bên cạnh trường tôi còn có trường Trung Vương nên không mấy khi tôi thấy cái đẹp mơ mộng của trường tôi. Bây giờ mỗi khi nghĩ lại thấy tiếc hùi hụi vì mình đã mất cơ hội Đ.T mảnh thiên đường mà không biết. Tự nhủ như vậy, bây giờ tôi ráng kể chuyện thiên đường Houston cho các bạn nghe. (Nếu có chán bạn cứ kiếm ông chủ nhiệm 7ND mà trách vì ông là đầu mối của mọi vấn đề!).

Houston có nhiều cái rất Mỹ, rất Texas nhưng cũng có nhiều cái rất Việt Nam. Hồi ở Việt Nam có bao giờ các bạn ước về chơi Việt Nam một chuyến không ? Nhưng bây giờ thì khá c hẫn, mọi người đều mong có dịp về thăm lại Việt Nam. Ở mãi Houston tôi cũng ít khi nghĩ là Houston có nhiều đặc điểm. Đây có lẽ là một sai lầm lớn và tôi mời các bạn đi thăm một vài sắc thái đặc biệt của Houston trong một quan điểm cởi mở hơn. Biết đâu sau khi đọc xong bài này, anh chị Ngôn Mai Chi lại chẳng vội vàng lấy bằng lái xe cho cháu Đạt, để cùng phụ lái một chuyến đi Houston như đã hứa khoảng 10 năm trước.

Houston và vùng phụ cận, theo như một báo cáo bán chính thức, có khoảng 70 ngàn dân Việt cư ngụ tại Houston. Thực ra tôi cũng không nhớ chính xác và không nhớ đã đọc ở đâu. Có một điều chắc chắn là số dân Việt ở đây chỉ thua có vùng nam California mà thôi (ngoài Việt Nam). Thật là hiếm hoi nếu bạn kiếm thấy một công ty sở lớn ở Houston mà không có người Việt làm. Houston đã thay đổi rất nhiều từ khi người Việt đổ xô về đây cư ngụ.

Dân Việt Nam rất thích Houston, nhất là con định cư ở miền tây bắc Hoa Kỳ sau vài năm đã chán ngấy việc mùa đông xúc tuyết lạnh thấu xương. Cũng như sau những cơn động đất ở Cali, Houston dường như cũng đông hơn. Thời tiết Houston rất giống Sài Gòn. Mùa hè nóng hơn một chút và mùa đông lạnh hơn một chút. Cứ cách khoảng mười năm Houston có tuyết rơi và có sóng thần (hurricane) một lần. Tuy nhiên hurricane cũng ít ảnh hưởng Houston, vì Houston ở xa biển cả giờ lái xe nên cũng không có gì đáng sợ như bà con các nơi xa thươ +ng tưởng tượng. Thành thử Houston về thời tiết rất là thoải mái. Những người ở xa thường tưởng tượng đến Houston như trong phim cao bồi Texas, toàn bụi cát nắng cháy. Thậ t ra Houston có mưa nhiều nên cây cỏ tốt tươi tốt hơn Long Beach, Cali. Nhà cửa Houston rất tiện nghi. Nhà nào cũng có máy lạnh, máy sưởi cả. Houston xe nào cũng có máy lạnh nên nên cái nóng không làm cản trở đời sống ta nhiều bằng cái lạnh miền bắc. Dù trời có nóng, nhưng chiều xuống gió biển thổi vào cái nóng sẽ mất ngay như những ngày nóng bức ở Sài Gòn, ta đi chơi trên bến Bạch Đằng vậy. Mùa hè ta ra hồ tắm, xuống biển tha hồ bơi lội, phơi nắng tự do. Mùa đông ta không phải chôn vùi hết lớp áo này đến lớp khác mà vẫn run. Dân Houston rất lấy làm may mắn khi mùa đông tới.

Dân Việt Nam đã làm thay đổi bộ mặt Houston khá nhiều. Hồi mới từ miền bắc giá lạnh về lập nghiệp nơi đây, tôi nhớ Houston chỉ có một tiệm bán thực phẩm Việt Nam duy nhất là tiệm Đông Phương, nay đã không còn nữa. (Hồi mới về tôi có cảm tưởng như những ngày sống ở Auckland vậy đó. Thời tiết cũng khá giống và cũng chỉ có một tiệm bán đồ Tàu. Mỗi lần muốn ăn mì gói phải đến tiệm đó, hình như Wa Lee thì phải). Bây giờ với sự hiện diện của cả chục ngàn người Việt, Houston đã đổi khác nhiều. Tôi không biết rõ là Houston có bao nhiêu tiệm Việt Nam. Trước khi người Việt đến Houston, downtown đã trên đà xuống dốc. Chỉ có văn phòng và công ty sở không ai sống ngay trong downtown cả. Dân địa phương sống ở ngoại ô chỉ vào phố đi làm thôi. Thành thử hồi đó sống trong phố Houston chỉ là cho dân nghèo nhà cửa xập xệ lắm. Cuối tuần hồi đó trong phố như một thành phố chết. Người Việt đến đã mang lại sức sống cho thành phố, họ đã thực hiện công trình "Vietnamization of Downtown Houston", như báo chí Mỹ mô tả. Thực vậy người Việt đã làm sống lại downtown Houston. Họ đã sửa sang các nhà cửa bỏ trống thành những trung tâm thương mại náo nhiệt sung túc. Các phố thương mại mới đã mọc lên như na

Đi trên những khu đất trống năm xưa. Cuối tuần sinh hoạt trong phố rất vui vẻ nhất là vào những dịp Tết hay Giáng Sinh. Ở Houston thực sự mà nói không có phố Tàu mà chỉ có phố Việt vì sinh hoạt thương mại của người Tàu ở đây rất yếu so với người Việt. Có vài tiệm Tàu cũng là Tàu Chợ Lớn cả và họ cũng tự coi họ là người Việt gốc Hoa và cộng tác với người Việt rất chặt chẽ. Họ cũng nói tiếng Việt chiêu khách Việt như tiệm Việt vậy. Ở Houston hình như không thiếu món gì của Việt Nam cả. Có những bà con sống ở Houston cả chục năm mà không cần nói một câu tiếng Mỹ nào mà vẫn làm ăn khá giả, lợi tức còn hơn những chàng kỹ sư tốt nghiệp lâu năm. Khu phố Mai Lâm (tên Việt Nam của đường Milam) có lẽ được mệnh danh là khu Tiểu Sài Gòn của Houston. Khu này có nhiều dịch vụ buôn bán của người Việt, từ siêu thị tạp hóa, quán ăn ca nhạc, tiệm xe, mỹ viện, đến văn phòng bác sĩ, nha sĩ ... đầy đủ cả. Trong downtown Houston còn có nhiều khu phố Việt Nam tương tự nữa khó mà kể hết. Đặc biệt nhất tôi phải nhắc đến nhà hàng Kim Sơn, một nhà hàng xây theo kiến trúc và trang trí kiểu Việt Nam. Hai tầng có thể chứa đến cả ngàn thực khách cùng lúc và chiếm cả một "city block". Có chỗ đậu xe thoải mái kể cả "valet parking". Đây có lẽ là nhà hàng Việt Nam lớn và đẹp nhất thế giới. Tôi chưa từng thấy một nhà hàng Việt Nam nào trên đất Mỹ hay Việt Nam có một kiến trúc quy mô như vậy. Bà con Houston rất lấy làm hãnh diện có được cơ sở thương mại đứng vào hàng quốc tế như vậy. Ngoài Kim Sơn còn có rất nhiều nhà hàng ăn khác cũng to lớn, có thể chứa cùng lúc vài ba đám cưới như các nhà hàng Tàu hay Việt khác bên Cali. Ngoài những nhà hàng lớn Houston còn đặc biệt có những nhà hàng nhỏ, các quán bình dân có đủ các món ngon ba miền Trung Nam Bắc Việt Nam. Món ăn gì cũng có, kể cả những món rất bí hiểm và rất dễ sợ với dân Mỹ, nhưng lại là quốc hồn quốc túy của dân Việt-như thịt canh, lòng heo, cà ri dê, ngầu pín, ngọc hoàn ngâm rượu ... Bạn không muốn ăn thịt đông lạnh ư, hãy ghé trại chăn nuôi, bạn có thể tự làm heo làm gà vịt nếu bạn có can đảm thoát tiết những súc vật ấy. Dĩ nhiên cũng có những món ngon hiền lành hơn. Các món Bắc thanh nhã như phở, bún thang, bánh cuốn Thanh Trì chính gốc; Các món Huế của thành nội cô? kính như bánh nậm chạo tôm, bún bò, bún sung ... các món Nam đậm đà như gỏi cuốn, bánh xèo, bánh bò, hủ tiếu Mỹ Tho ... Houston còn có một quán chay rất đặc biệt, ở đây bạn thấy đủ các món ngon mà vẫn là đồ chay. Vào quán này xong nhiều vị bợm nhậu đã già từ tội sát sinh thì từ nay xin được ăn chay vừa khoái khẩu vị vừa được phước thọ lâu nữa. Đặc biệt ở Houston đồ ăn không những ngon mà còn rẻ nữa, "sơn hào" thì không dám nói chứ "hải vị" thì bảo đảm là rẻ và tươi ngon. Một anh bạn làm bác sĩ ở Washington D.C. về chơi Houston đã ở Kim Sơn luôn ba ngày cho đến lúc về để thưởng thức hết các món ngon. (Thôi xin tạm ngừng các món ngon ở đây, vì tôi đang chảy nước miếng ướt cả bài vở hết).

Ngoài các thương nghiệp có tính cách dịch vụ như nhà hàng và siêu thị, dân Việt tại Houston còn có các xí nghiệp sản xuất như hãng sản xuất chả giò đông lạnh cho các siêu thị Mỹ, các trại chăn nuôi và các trại cây có bề thế. Hãng chả giò đã và đang là nơi tạo nhiều công ăn việc làm cho nhiều bà con Việt mới sang. Ở Houston có nhiều vườn ương cây sa?n xuất rau và cây kiểng cho thị trường Mỹ. Vườn St. Joseph phải kể là một thành công lớn cho người Việt ở đây. Với hai bàn tay trắng, sau vài năm làm công cho hãng ương cây Mỹ, người chủ đã tạo nên một cơ nghiệp vĩ đại. Vườn này rộng ít nhất 10 mẫu, và đang làm thêm, có vô số những nhà ương cây (green house) có đầy đủ hệ thống tự động tưới và sưởi ấm trong mùa đông. Vào vườn cây này ngoài các thứ hoa rau trái thường thấy trong chợ Mỹ, bạn còn thấy rất nhiều hoa thơm cỏ lạ, nhất là những trái cây thuần túy Việt Nam như xoài ổi, măng cầu, cam quất, thủy tiên, mai vàng, mai đỏ, đào, mận đủ cả. Mỗi lần Tết đến các vị chơi cây kiểng sành điệu đều rảo đến đây để tìm những bông hoa quốc hồn quốc túy. Trại cây này đã làm cho tôi hãnh diện về tài kinh doanh của người Việt Nam và trại này cũng mang lại cho tôi những tình cảm ấm áp mỗi độ xuân về. (I told you so). Các trại chăn nuôi cũng tạo nhiều thú vị cho những người thích ăn thịt tươi. Bạn có thể đến đây mua heo, gà, vịt làm thịt. Bạn có thể mua một chú bò con làm bê thui ngay tại chỗ. Các trại này cung cấp thịt tươi cho các siêu thị, đặc biệt là chợ Việt Nam trong vùng. Kỹ nghệ đánh tôm cá cũng là một kỹ nghệ quan trọng của dân Việt Nam sống ở vùng biển Houston.

Houston rất gần biển chỉ cách 1 giờ lái xe. Bạn có thể nằm lim dim nhìn cuộc đời hay nhảy xuống biển bơi lội đã đời mà không phải run cầm cập. Bạn là người sợ nước ư, bạn có thể ghé bên Seabrook đón tàu đánh cá của bà con Việt Nam về mua những con cá tươi, những con tôm còn nhảy mang về nấu ăn ngay tại chỗ. Bạn cũng có thể vác cần hay lưới đi câu cua hay vớt cá, bắt sò bắt ốc. Bà con ex-Kiwi ưa cái trò chơi này lắm. Bạn nào còn nhớ New Zealand, nhớ những ngày theo 5 ông chồng già đi bắt cua, bắt sò như ở thời tiền sử xin nhớ qua Houston. (Hiện giờ còn 1 trong năm vị tiên ông đang tu luyện ở Houston, ai cần dẫn đường đi tìm lại hương xưa xin liên lạc với anh Phạm Nhật.)

Trên đường đi biển bạn nên ghé trung tâm NASA, nơi trưng bày các phi thuyền và triển lãm các chuyến phi hành. Đây là một cao điểm du lịch của Houston. Nhiều người đã phải lặn lội từ Âu châu hay Á châu qua đến đây chỉ mong được đến thăm trung tâm NASA. Gần đây trung tâm này đã được sửa sang lại để cho du khách được nhiều tiện nghi trong lúc thăm viếng. Có các "tua" giải thích rõ ràng về NASA. Tuy nhiên tôi không dám trình bày về trung tâm này nhiều sợ e "múa riu qua mắt thợ", vì ngay bên trung tâm này là tư gia của ex-Kiw i Trần Ngọc Bích và phu quân Dr. Khô. Vì nói lảng tránh sợ bị rầy nên tôi có nhờ chị Bích và anh Khô viết riêng một bài về trung tâm này. Hy vọng bài đăng trong 7ND số này. Ne Đ'u không một ngày đẹp trời nào đó chị Bích cao hứng sẽ gửi bài cho 7ND sau vậy. Tuy nhiên tôi phải nói ngay rằng bài này sẽ rất hay, không những vì NASA ở ngay bên cạnh nhà chị Bích, mà chính anh Khô còn là một chuyên viên sáng giá của NASA, anh cũng là Chủ Tịch sáng lập hội Chuyên Viên Kỹ Thuật Không Gian Người Việt tại Houston. Ngoài ra anh Khô còn là mo Đ.t cây vợt tennis vô địch của NASA nữa. bạn nào có ngứa tay thì liên lạc với anh Khô. (Ở bên cạnh sân quần vợt NASA cũng có một số quán ăn ngon lắm. Các tay vợt nghiền phở Ngôn, Triết, Long của Long Beach có qua thách đấu khỏi sợ thiếu phở). Vùng NASA cũng nằm trong một vùng rất thơ mộng, bà con gọi là Hồ Thủy Tinh (Clearlake City). Vùng này rất đẹp nhất là lúc được lên tàu của anh Khô đi dạo mát thì các bạn sẽ tưởng mình đang ở Thiên Thai vậy đó. (Nghe đồn anh Khô có hứa vị khách nào đánh tennis hạ được anh Khô anh sẽ đưa đi dạo Thiên Thai. Đây chỉ là tin đồn, không bảo đảm). Hồ Thủy Tinh đã đẹp nhà cửa ở đây cũng rất nên thơ.

Tiện đây tôi phúc trình cho bà con về nhà cửa Houston luôn. So với Cali và vùng DC thì nhà cửa Houston đẹp hơn và rẻ bằng nửa. (Bằng chứng là ông chủ 7ND đã gọi tệ xá là mansi on, nghe như thật vậy đó). Ở Houston chẳng có hiện tượng "se" phòng như bên Cali vì nhà cửa ở đây rất rẻ so với lợi tức trung bình. Thành thử rất nhiều người có đủ khả năng mua nhà cửa khang trang. Với chừng 50 ngàn đô la, bà con có thể mua một căn nhà ba phòng ngủ, garage đôi, máy lạnh, máy sưởi có vườn đằng hoàng trong một khu trung bình. 7, 8 chu .c ngàn nhà cửa đã khá. Nhà trên 100 ngàn thì khá lắm. Trong khi đó bạn không nên nói chuyện mua nhà ở Cali hay DC. Bà con thường ngại nắng Houston. Thực ra nắng Houston cũng chẳng k hác nắng Sài Gòn. Nhưng nhà và xe Houston đều có máy lạnh khác nhà và xe Sài Gòn xa lắm. Thành thử nắng Houston chỉ làm ta thấy Houston giống Sài Gòn. Đời sống tiện nghi của Houst on làm ta thấy thoải mái hơn.

Ở Houston còn có một số chung cư toàn người Việt ở. Các chung cư này nguyên trước đây là các apartment complex đã được sửa đổi thành những đơn vị nhà riêng như chung cư. Cách đây 10 năm, thời giá ở Houston bị khủng hoảng, nhiều chung cư phải phá sản phải bán đấu giá. Nhân dịp này một vị linh mục đã khéo léo đứng ra mua lại các khu chung cư với giá ' rất rẻ, sửa lại thành những đơn vị nhà riêng và bán lại cho đồng bào với giá rẻ. Chừng 10 ngàn đô la một đơn vị, mỗi đơn vị có một hay hai phòng ngủ, với nhà tắm, bếp riêng. Chương trình này đã được đồng bào đạo Thiên Chúa hưởng ứng mạnh và lập thành những "làng" toàn người Việt ở. Sau đó chương trình này lan rộng và hiện nay có nhie Đứu làng như vậy, ai mua cũng được tuy giá cả hơi đắt hơn một chút nhưng vẫn còn rất rẻ. Nhờ những sáng kiến như vậy mà nhiều người lợi tức kém đã có chỗ ăn ở tiện nghi không phải ở nhà thuê. Ngoài ra đời sống trong những làng này cũng rất đặc biệt, rất đoàn kết và mang màu sắc tôn giáo. Phần lớn các làng này là do các linh mục lập ra hay đỡ đầu. Do đó mỗi làng đều dành riêng một số đơn vị làm nhà chung cho sinh hoạt chung do các cha lãnh đạo. Ở các làng này, chiều chiều khoảng 7 giờ bạn sẽ nghe những hồi chuông nhắc bà con tề tựu ở nhà chung cùng đọc kinh cầu nguyện, nghe cha giảng rất là dễ thương. Những ngày lễ Tết, sinh hoạt trong làng có hội hè rất vui, cũng treo đèn k ết hoa văn nghệ mừng Xuân, mừng Chúa Giáng Sinh rất là hoà bình. Đời sống yên hoà như vậy đã giúp đỡ những người già cả rất nhiều trong những ngày xa quê hương. Những la ýng này cũng là nơi trú ngụ của những đồng bào mới qua chưa có nơi ăn chốn ở rõ ràng. Các bà con khi bảo trợ thân nhân qua Houston có thể thuê nhà trong các làng này vì vừa rẻ vừa tiện và đỡ buồn cho những người mới qua vì họ không bị trở ngại vì ngôn ngữ gì hết, và họ cảm thấy gần gũi với người Việt Nam. Tôi nghĩ đây là một chương trình r ất hay đáng được các nhà xã hội ủng hộ. Tôi nhảy qua địa hạt tôn giáo lúc nào không rõ. Bây giờ nói về chuyện tôn giáo ở Houston vậy. Houston có nhiều nhà thờ và chùa Việt Nam lắm. Vùng nào cũng có một nhà thờ do c ha xứ Việt Nam coi sóc. Nhà thờ hoặc tu viện của giáo dân Mỹ địa phương hay do giáo dân Việt Nam địa phương hoàn toàn xây dựng nên. Giáo dân ở Houston rất mạnh. Đã có nhữn g trường hợp bà con cùng đóng góp mua đất nhà thờ của Mỹ trong vòng có 5 năm. Đó là về mặt đạo Chúa, đạo Phật cũng phát triển

không kém. Chùa Phổ Quang ở vùng đông nam, tre Đền đường biển, lớn như chùa Vĩnh Nghiêm ở Sài Gòn vậy. Đây cũng là ngôi chùa đầu tiên của (dân Việt Nam) ở Houston. Còn có chùa Linh Sơn ở phía bắc và chùa Việt Nam ở phía ' tây nam. Hai chùa này mới nhưng có nhiều đạo hữu vì lối hướng dẫn tinh thần rất trẻ trung, tân tiến và vững mạnh. Ngoài ra còn có một số chùa nhỏ rải rác khắp Houston tôi không kể hết được. Đặc điểm là chùa Việt Nam có chương trình Từ Bi (Tu Bi Foundation), một chương trình từ thiện quyên góp tài chánh, hải ngoại về bảo trợ các người nghèo đơn côi tại Việt Nam qua hệ thống chùa tại Việt Nam. Với \$5 bạn có thể bảo trợ nuôi ăn học cho một em bé mồ côi tại Việt Nam trong một tháng. Chương trình này đang phát triển mạnh và được nhiều người hảo tâm ủng hộ. Về phương diện giáo dục, ở Houston có hai đại học công lập lớn là Đại Học Houston (U of H), Texas Southern University và ba đại học tư l à Rice, Houston Baptist và St. Thomas. Rice là một trường đại học nổi tiếng trên đất Mỹ, ai cũng biết. St. Thomas là một trường nhỏ rất nổi tiếng về kinh tế (hình như con của ex Kiwi Trần Châu Minh lặn lội từ Pháp qua du học tại đây). Trước cửa Rice là Houston Medical Center với chừng vài chục nhà thương đủ loại. Đây là một medical center nổi tiếng ở Mỹ ỵ với tất cả những kỹ thuật tối tân về y khoa. Cũng trong khu này là sở thú, vườn bách thảo và bảo tàng viện của Houston. Khu này rất đẹp. Mặc dù nhà Houston rất rẻ nhưng bạn có thể thấy những căn nhà bạc triệu nơi đây. St. Thomas University thì ở gần trong phố hơn. Đại học này có rất nhiều ơn với cộng đồng Việt Nam, vì đây cũng là trụ sở trụ +òng Việt Ngữ Hùng Vương, một chương trình văn hoá đáng kể tại Houston. Trường Hùng Vương được một số thanh niên thiện chí thành lập, khoảng năm 1986. Sau những năm đầu va Đ't và trôi dạt nhiều nơi, trường đã được đại học St. Thomas cho mượn phòng làm nơi giảng dạy. Hiện nay trường có 12 lớp, với chừng 250 học sinh, và nhu cầu còn cần nữa. Ng oài việc dạy các học sinh nói và viết tiếng Việt, trường còn dạy các em phong tục tập quán lịch sử và địa lý Việt Nam để các em có thể hãnh diện mình là người Việt, hãnh diện tìm lại nguồn gốc con Rồng cháu Tiên của mình. Trường Hùng Vương đã gây được tiếng vang trong cộng đồng Việt Nam và đã được giấy phép là một cơ sở hoạt động ba Đ't vụ lợi.

Tôi đã phúc trình với bạn về Houston, Texas, miền nắng ấm. Tuy nhiên Houston đối với tôi không phải chỉ đẹp, chỉ dễ thương vì đời sống hiền hoà, giá sinh hoạt rẻ, thời tiết ấm áp. Houston đối với tôi có một điểm đặc biệt mà các nơi khác ít có. Houston có nhiều ex-Kiwi sẵn sàng chờ những người bạn cũ để cùng vui buồn hàn huyên chuyện năm xu +a.

Đến Houston bạn có thể không hài lòng về cảnh đẹp, bạn có thể thấy khó chịu về thời tiết nóng, nhưng bạn sẽ không bao giờ thất vọng vì tâm lòng hiếu khách của Houston. Hy vọng một ngày đẹp trời nào đó tôi được gặp bạn và bạn đến thăm tôi như thửa ngày xưa cùng đi học.

Houston May 20, 1994